

Drammens Sportsfiskere

Innlegg til Sportsfisker'n og til DSs nettsider:

Gode vannmiljøimpulser fra Sverige

Ved flere anledninger i det siste har vi fått inspirasjon og nyttig informasjon fra Sverige. Spesielt har dette med vannmiljø og miljøvern å gjøre. En vennlig tanke går derfor til vårt broderfolk i øst.

Wäxsjö-samarbeidet

På seminaret ” Drammensregionen – et ledende senter innen vannforvaltning” den 2. november i regi av Vannmiljørådet for Drammensregionen, fikk vi høre om et fruktbart samarbeid på flere områder i Wäxsjö kommune. Foredragsholderen Sven Åke Andersson fra Wäxsjö kommune understreket at alle parter i Wäxsjö var enige om å sette miljøvern på dagsorden. Dette har skapt gode og oppsiktsvekkende resultater, ikke minst på vannmiljøsidan. Miljøarbeidet har dessuten gitt store positive ringvirkninger for hele samfunnet, som for eksempel produksjon av bioenergi og fjernvarme. Det ble vist bilder fra en innsjø som tidligere var igjengrodd, og som nå var helt frisk og åpen. Det har foregått restaurering av mange forurensede innsjøer i området fra 1969 og fram til i dag.

Kungliga Tekniska Högskolan – studentoppgave

Drammens Sportsfiskere har i lengre tid etterlyst en konsekvensutredning i forbindelse med utdypingen av Svelvikstrømmen fra 10 til 12 meters seilingsdybde. Spesielt etterlyser vi en kartlegging av ferskvannsfisk for Drammensfjorden i denne forbindelse, da vi er bekymret for at det syltynne ferskvannslaget på 2 til 4 meter øverst i fjorden kan bli ødelagt. Indre Drammensfjord har en helt unik sammensetning av både ferskvannsfisk og saltvannsfisk som må kartlegges og vernes. Spesielt må ferskvannsfiskens vandringer kartlegges. Det er hittil ikke laget noen full oversikt over ferskvannsfisk og saltvannsfisk, eller over flora og fauna i Drammensfjorden/Drammensvassdraget. Som en oppfølging av korrespondanse med Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) i Stockholm, var undertegnede på avtalt besøk der i sakens anledning den 9. november. Der fikk vi bl.a. velvillig hjelp av Mads Wager til å få lagt inn tilbud om en eksamensoppgave til alle studenter i Sverige; Kartlegging av ferskvannsfisk i Indre Drammensfjord. Se opplysninger om oppgaven på Internett: <http://exjobb.sunet.se> Se under geografisk område, utomlands og biologi.

Henriksdals reningsverk

Drammensvassdraget og Drammensfjorden kan enkelte ganger bli forurenset med kloakk som urensset går rett ut i elva eller i fjorden. Dette kan skje under flomperioder eller ved driftsproblemer ved kloakkrenseanleggene. Drammens Sportsfiskere har etterlyst bl.a. fordrøyningsmagasiner som kan hindre utslipp av ren kloakk i vassdraget vårt. Vi har fra sikre kilder fått opplyst at det var et større kloakkutslipp i Drammensfjorden i slutten av juli i år. Dette har vi fått vite fra flere personer som har vært ute på fjorden for å fiske. Nylig har vi

Drammens Sportsfiskere

også fått opplysninger om et større utslipp av ren kloakk i Oslofjorden, fra Bekkelaget

rensestasjon. Det viser seg derfor at dette ikke er noe ukjent fenomen. Med fokus på rensing av avløpsvann tok Drammens Sportsfiskeres utsendte medarbeider turen til Henriksdals reningsverk utenfor Stockholm den 14. november. Der ble vi godt mottatt av guiden Åsa Axelsson. Sammen med en klasse fra naturfaglinjen på en videregående skole fikk vi først en times orientering om rensenanlegget.

Deretter ble det en times omvisning på det imponerende anlegget. Henriksdals rensenanlegg ble satt i drift i 1941, men er utvidet flere ganger siden. Nå betjener anlegget avløpet fra omtrent 700 000 personer i Stockholmsområdet. Anlegget er verdens største kloakkrenseanlegg som ligger inne i fjell, og

det benytter mekanisk, biologisk og kjemiske metoder for rensing. I tillegg produseres bio-gass til drift av egne strømgeneratorer og til salg for drift av busser i Stockholm.

Komposten blir benyttet som jordforbedringsmiddel andre steder i Sverige. Varmen i avløpsvannet blir utnyttet gjennom varmepumper og fjernvarmeanlegg. Anlegget har en kapasitet som er tre ganger så stor som normalbehovet, slik at det svært sjelden oppstår problemer og uønskede utslipp. Normalt ligger

kvaliteten på utslippsvannet to til tre ganger over kravet som myndighetene setter. For å sikre miljøet mot uønskede utslipp av urensert avløpsvann finnes også fordrøyningsmagasiner. I tillegg finnes egne oppsamlings-, separerings- og rensesystemer for overflatevann. Alle

avløpssystemer er under kontinuerlig utbedring på kort og på lang sikt. Og når det gjelder forbedring av avløpssystemene for overflatevann, så benyttes ofte teknikken ”mikro-tunneling”. Restaurering av sjøbunn er også en pågående aktivitet for Stockholm Vatten. Alle som var med på omvisningen ble informert om hva som kunne

Drammens Sportsfiskere

slippes i toalettet (bare tre ting) og hva som måtte kastes i søppelbøtta eller leveres til mottak for spesialavfall. Tannkrem, kosmetikk og vaskemidler osv. som ofte betegnes med Total...

må unngås, da disse produktene inneholder det miljøfarlige stoffet triclosan.

Drammens Sportsfiskeres medarbeider fikk til slutt komme inn i det moderne kontrollrommet hvor driftsoperatørene viste og forklarte detaljer om driften av anlegget. Se informasjon om vann og avløp for Stockholmsregionen på nettsiden:

<http://www.stockholmvatten.se/indexie.htm>

Miljøinspektører i kommunene

På svensk TV er det nylig vist eksempler på kommuner som har ansatt "miljøinspektører". Dette er ikke skrivebordinspektører, men praktiske mennesker med interesse for fiske, friluftsliv og for miljøvern. Samtidig som overvåking av naturen er en naturlig del av inspektørens hverdag, så er det like naturlig å lære opp andre mennesker i å gjøre det samme. Skoleklasser, innvandrergrupper og andre med spesielt behov eller interesse ble tatt med på tur, gjerne med fiskestanga, for å få et godt og riktig forhold til naturen.

Mjøsa ble reddet av en svenske – hva med Drammensfjorden

Det var ikke til å unngå å legge merke til en artikkel i Jakt & Fiske nr. 11-2006 om forskeren som viet sitt liv til Mjøsa. For den 23. august i år fikk svensken Gösta Kjellberg overrakt Kongens fortjenestemedalje i gull for sin innsats for å redde Mjøsa. Dette er en langvarig og intens innsats som det står respekt av, både i og utenfor sportsfiskerkretser.

Når det gjelder oversikten over fiskearter og miljøsituasjonen i Drammensfjorden, så er den forholdsvis uavklart. Dette på tross av "Tiltaksplaner for Drammensfjorden" som skal sørge for opprydding av miljøgifter i fjorden ned til 20 meters dyp nærmest Drammen og Lier. Det må bemerkes at arbeidet med tiltaksplanene ikke er ferdig. Selv om det ikke finnes noen full oversikt over all fisk og alt liv som finnes i Drammensfjorden og i Drammensvassdraget, så hersker det ingen tvil om at nettopp Drammensfjorden har et stort antall arter av ferskvannsfisk og samtidig mange arter av saltvannsfisk, noe det ikke finnes maken til i norsk sammenheng. De forskjellige fiskeslagene har i løpet av mange tusen år, siden innlandsisen trakk seg tilbake, opparbeidet vandringsmønstre i forhold til fødesøk og gyting. At mange fiskeslag i Drammensfjorden og i elva over lengre tid har vært på vikende front på grunn av forurensning, havneutbygging og igjenfylling av grunnvannsområder, det er noe mange er klar over. Ødeleggelser særlig av de grunne områdene av fjorden vil kunne skape ubalanse i det kompliserte samspillet mellom fiskeartene. Og siden vi ikke har oversikt over verken antall fiskearter eller mengden av de forskjellige fiskeartene i Drammensfjorden, så vet vi heller ikke hva vi kan komme til å miste.

I tillegg til kjente og ukjente forurensningskilder i fjorden (se Tiltaksplaner for Drammensfjorden), er det for kort tid siden kommet et forslag om en gigantutfylling av grunnvannsområdene utenfor hele Lierstranda på opptil 300 meter utover i fjorden. Et

Drammens Sportsfiskere

næringsområde og et boligområde på til sammen 400 000 kvadratmeter er planlagt utbygd innen år 2012. Forslaget både overlapper og tilsvare Havnevesenets eksisterende planer, men skiller seg også fra disse planene på viktige områder. Arealbruken er en helt annen og mer positiv. Inngrepene i de økologiske forholdene er omfattende, men også av en annen karakter. I likhet med havneplanene vil dette i verste fall kunne bety en katastrofe for de rike fiskeforekomstene, både i fjorden ved Lierstranda og i begge elvene. Men det gjenstår å se om den nye forslagstilleren er mer åpen for justeringer og kreative innspill enn det vi har erfaring fra i havnevesenets lukkede planprosesser. Dette kan bli spennende!

Vi og våre myndigheter har et ansvar for å verne det biologiske mangfoldet i vassdraget vårt, og det er for lengst utarbeidet stortingsmeldinger og lovverk som skal verne vassdrag og fjorder. Nå gjenstår det bare å følge opp dette i praksis.

Drammensregionen som Norges ledende vannmiljøregion

Vi har fått opplyst av Vannmiljørådet for Drammensregionen, som består av 9 kommuner langs Drammenselva og Drammensfjorden, at de har en visjon om å bli landets ledende vannmiljøregion. Dette er en oppløftende og mildt sagt utfordrende visjon, med en rekke muligheter på mange områder i samfunnet. Som sportsfiskere og naturvernere håper vi nå at kommunene og våre andre myndigheter vil gjøre en stor innsats i lang tid fremover for vannmiljøet i hele nedslagsfeltet til Drammensvassdraget. Det må bevilges store nok midler til forskning og utredninger, til stillinger, og ikke minst til miljøtiltak. Det må samarbeid til på alle plan. Og det må handles før det er for sent. Sportsfiskerne vil mer enn gjerne bidra til at vi får rent og friskt vann og mye fisk i vassdraget vårt. Det tror vi det er mange andre som vil også. Og kanskje kan vi få ytterligere gode råd og inspirasjon fra Sverige.

Borgar Pedersen
Drammens Sportsfiskeres vannmiljøutvalg
25. november 2006